

1. „Najprirodzenejším prejavom čitateľa k dielu je jeho zážitok z diela“

(A. Popovič)

Aktívnym účastníkom v literárnej komunikácii je aj čitateľ. Už samotný výber diela na čítanie je tvorivým aktom, pro ktorom je čitateľ vedený svojím vzdelaním, vkusom, ap.

Vytvorte správne dvojice - k typu čitateľa vyberte jeho charakteristiku.

A. sentimentálny čitateľ

B. diskurzívny čitateľ

C. naivný čitateľ

Vyberám si z diela postavy podľa svojej citovej potreby, ku ktorým cítim antipatiu alebo sa s nimi stotožňujem

Pri čítaní prekračujem hranice každodenného života, nerozlišujem svet reálny a literárny, stotožňujem literárne dielo so skutočnosťou.

Všímam si dielo ako celok, rešpektujem umelecký text i autorov zámer, ale držím si odstup.

2. Správne priradte vlastnosti, schopnosti a predpoklady k autorovi alebo prijímateľovi literárneho umenia.

- Fantázia a predstavivosť
- Očakávaná úroveň náročnosti textu
- Zamýšľaná úroveň náročnosti textu
- Zvedavosť
- Istý stupeň literárneho vzdelania
- Istý čitateľský vkus
- Literárny talent a istý stupeň literárneho vzdelania
- Spontánnosť a úprimnosť
- Bohatý vnútorný život
- Životná a čitateľská skúsenosť (schopnosť porozumieť)
- Fantázia, originalita, tvorivosť
- Životná skúsenosť (mať čo povedať)

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

A. Charakteristika autora

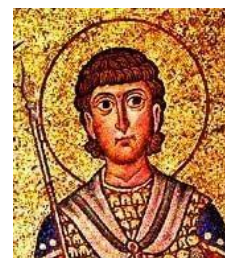

B. Charakteristika prijímateľa

3. Proces literárnej komunikácie je uzavretý, keď prijímateľ po porozumení umeleckému dielu dospeje k interpretácii. Dionýz Thárxa z Alexandrie usporiadal interpretáciu textu do troch fáz. Vymenujte ich:

- 1.
- 2.
- 3.

4. Dobrý čitateľ vníma slová a vety, chápe rozličné súvislosti medzi nimi, chápe celý text tak, aby vedel odpovedať na otázky: **Čo?, O čom?, Kde?, Kedy?, Kto?, Ako?, Prečo práve to? Prečo práve tak?**

Doplňte do tabuľky k otázkam správne pojmy uvedené pod tabuľkou.

Čo?	O čom? Kde? Kedy? Kto?	Ako?	Prečo práve to? Prečo práve tak?

(vlastný názor, téma, dej, prostredie, postavy, situácia, literárny druh žáner, kompozícia, výrazové prostriedky)

Ukážka 1

Jožo bol slušný človek a veru, ani šťastie ho neobchádzalo. Jediné, čo na ňom nebolo v poriadku, že býval často sám v lese. V lese sa veľakrát rozbehol a kľučkoval medzi stromami. Zakaždým to robil až dovtedy, kým sa mu od únavy načisto nepodlamovali nohy.

Jožo bol slušný človek, tak si ho jedného dňa zavolať otec, aby sa ho spýtal, čo to také divné v tom lese robieva. Jožo bol slušný človek, ale otcovi, ktorý bol, mimochodom, tiež slušný človek, odpovedať nevedel. Otec ho ďalšími otázkami netrápil, len ho požiadal aby sa u neho zastavil, keď mu bude môcť na tú jeho dôležitú otázku odpovedať.

Jožo už ani trochu nechcel ale po čase zase musel ísť do lesa. Znovu sa rozbehol, kľučkoval a po krátkom kľučkovaní, naraz, nechtiac pred jedným stromom nezakľučkoval a v plnej rýchlosti do toho stromu narazil hlavou.

Jožo bol slušný človek, napriek tomu náraz hlavou neprežil. Jeho otca mrzelo, že mu Jožo pred smrťou neprezradil, prečo chodieval pred smrťou kľučkovať do lesa.

5. Overte si podľa jednotlivých fáz, či rozumiete umeleckému textu ukážky 1.

I.fáza – identifikácia

- a) Kde sa odohráva kľúčová scéna príbehu?
- b) Koľko hlavných postáv sa nachádza v príbehu?

II. fáza – dedukcia

- a) Aká bola príčina ..... správania?
- b) Bývali otec a syn v jednej domácnosti?

III. fáza – interpretácia

- a) Aký bol vzťah otca a syna?
- b) Ktorý typ charakteristiky využil autor v ukážke?

5. K názvu profesie priradte jej náplň:

spisovateľ	Prečíta text, upraví ho. Odporučí na vydanie.
redaktor	Napíše text, pošle ho do vydavateľstva
ilustrátor	Požičia knihy čitateľom
knihovník	Nakreslí k textu obrázok

6. A. Diskutujte a argumentujte, prečo ľudia čítajú alebo nečítajú knihy. Vyjadrite sa k názoru J. Boba:

Mnohé nasvedčuje tomu, spisovateľ stráca čitateľa. A to nielen spisovateľ súčasny a slovenský. Náklady kníh klasickej, modernej i postmodernej literatúry klesajú na historické minimum. Čítanie už zjavne nepatrí k všeobecnej kultúrnej výbave súčasných vzdelancov, najmä mladších generácií.

J. Bob

Pri argumentácii si vyberte aj z týchto možností:

knihy sú drahé; kniha je lacnejšia ako počítač; je málo kvalitných a zaujímavých titulov; technika naučí, ale nepoučí; žijeme príliš rýchlo; uprednostňujeme digitalizované informácie; súčasná literatúra nespracúva čas, ktorý žijeme; nemáme čas na čítanie;

B. Diskutujte, čo vy, ako čitateľ hľadáte v literatúre.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zdroj

Polakovičová, A. a kol.: LITERATÚRA I pre SŠ. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, s. r. o., 2011, s. 4 – 15. ISBN 978-80-8120-061-8

Bartal, R. a kol.: Literatúra pre stredné školy a gymnáziá s ukážkami diel , Pracovný zošit 1. diel. Košice: TAKTIK, s.r.o., 2019, 5 – 10. ISBN 978 -80-8180-174-7

<https://www.google.sk/> - autor -čitateľ

<https://elist.sk/chcem-si-sam-vydat-knihu-co-k-tomu-potrebujem/>

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“